

Na ekologická opatření dá město do roku 2030 až 230 miliard. Většina peněz přijde z fondů EU

Martin Bajtler
redaktor MF DNES

PRAHA V roce 2019 přijalo hlavní město rozhodnutím zastupitelstva klimatický závazek, podle kterého má Praha do roku 2030 snížit svoji uhlíkovou stopu o 45 procent. Včera vedení města jednomyslně schválilo a představilo klimatický plán, který navrhuje celkem 69 konkrétních opatření, jak klimatického závazku dosáhnout. Hlavní město by do roku 2030 mělo do opatření snižujících emise oxidu uhličitého investovat 230 miliard korun. Většinu financí by si však Praha měla zajistit z evropských fondů a dotací.

„Životní prostředí je pro nás prioritou a snažíme se jít příkladem i dalším městům. Klimatický plán obsahuje konkrétní kroky ke snížení emisí CO₂, ale také zdravotně škodlivých oxidů dusíku a dalších emisí ve městě. To znamená čistší vzduch pro lidi a méně nemocí, jako například astma u dětí. Díky sníženému využívání fosilních paliv se také posílí naše energetická soběstačnost a omezí financování nejrůznějších nedemokratických režimů včetně těch podporující terorismus,“ říká primátor Zdeněk Hřib (Piráti).

Schválený plán hovoří například o snížení spotřeby tepla a plynu o 15 procent a o preferenci výroby energie z obnovitelných zdrojů na území města. Až 23 tisíc budov ve městě má být například osazeno solárními panely. Praha počítá také s výstavbou sítě dobíjecích stanic pro elektromobily, což má vést ke snížení spotřeby fosilních paliv o 18 procent do roku 2030. Bezemisní nebo nízkoemisní pohony má postupně dostat i vozový park dopravního podniku a Pražských služeb. V plánu se hovoří také o možnosti zavést zpoplatnění vjezdu do centra nějakou formou mýta v kombinaci s nízkoemisními zónami. Podle primátora Hřiba jde ale zatím jen o teoretickou možnost, protože zákon město neumožňuje mýto zavést.

Dalším opatřením, které má přispět ke splnění klimatického závaz-

ku, je výstavba bioplynové stanice ve vlastnictví města, která by zpracovávala gastroodpad z restaurací i domácností a mohla Prahu zásobit až třemi miliony metrů krychlových biometanu, který by využívaly třeba vozy Pražských služeb.

Opozice: Nesplnitelné cíle

S klimatickým plánem není spokojena opozice. Podle ODS jde o hazard s veřejnými prostředky v rozsahu stovek miliard korun a nereálné sliby. „Máme mít ambice, ale nemáme si dávat nesplnitelné cíle. Klimatický plán tak, jak je navržen a prezentován koalicí, je jen pouhou politickou proklamací. Koalice tímto vzbudí nereálná očekávání a po čase bude muset potichu přiznat, že záměr byl v předloženích parametrech nesplnitelný,“ myslí si předseda klubu zastupitelů za ODS Zdeněk Zajíček s tím, že navržená částka 230 miliard korun je mimo realitu rozpočtových zdrojů města a zatíží peněženky Pražanů.

Podle náměstka primátora pro životní prostředí Petra Hlubučka (Spojené síly pro Prahu/STAN) ale navržené kroky naopak znamenají budoucí úspory pro obyvatele Prahy. „Například cena tepla z uhlí bude neudržitelná. Z toho vyplývá, že třeba přechod na obnovitelné zdroje je nejen ekologickým, ale i ekonomickým rozhodnutím,“ říká Hlubuček. „Většina současných a naplánovaných investic už počítá s požadavky, které jsou v klimatickém plánu. Není to tak, že doteď jsme nedělali nic a najednou začneme investovat miliardy navíc. Už například modernizujeme veřejné osvětlení, kde nahrazujeme sodíkové výbojky za modernější LED svítidla, v parcích přecházíme na chytřené lampy, které mění intenzitu osvětlení. To přináší desetinové spotřeby energie oproti sodíkovým lampám,“ dodává radní pro oblast majetku Jan Chabr (Spojené síly pro Prahu/TOP 09).

Vedení města počítá s tím, že na kroky obsažené v klimatickém plánu vydá ročně dvě miliardy nad rámec běžných investic. Naprostá většina peněz pak na projekty půjde z fondů Evropské unie.

Dobíjení elektromobilů Praha počítá s výstavbou sítě dobíjecích stanic pro elektromobily, což má vést ke snížení spotřeby fosilních paliv o 18 procent do roku 2030. Foto: Michal Šula, MAFRA

Pražan získá udržitelnou cenu energie

S Klimatickým plánem se už za deset let značně změní život v metropoli. „Pražan na tom vydělá čistším životním prostředím a udržitelnou cenou energie,“ říká náměstek pro životní prostředí Petr Hlubuček (Spojené síly).

Klimatický plán je odpovědí Prahy na změnu klimatu. Jak přesně se klimatická změna projeví a kde ji lze pozorovat?

Není to pouze o klimatické změně, jde i o restrukuralizaci hospodářství, která se změnou i s pomocí klimatu souvisí. Pražan ji pocítuje například velkými horky, kdy v centru města vzniká množství tepelných ostrovů. Jedna z velkých částí plánu je tedy adaptace na klima. To znamená revitalizaci vodních toků, zacházení s dešťovou vodou, výsadby lesů a zeleně, ale zahrnuje

to i budovy například se zelenými střechami nebo fasádami.

Klimatický plán má ambice snížit emise do roku 2030 o 45 %. Jak by se do té doby mělo proměnit životní prostředí v Praze?

Počítáme s tím, že se zásadnělepší životní prostředí v oblasti zeleně. Zlepšujeme pro Pražany podmínky, aby bylo žít ve městě příjemnější. To je i čistší vzduch, protože do budoucna ve městě nebudou tolik dieselových vozidel a lokálních zdrojů energie. Hlavně také nebudeme šidit prostředí tak, že zdroje na uhlí třeba na Mělníku nebudeme do metropole přiváděčem dopravovat teplo a znečišťovat ovzduší jinde. Jde i o cenu tepla a energie. Minulý týden se poprvé v historii cena emisní povolenky dostala nad 50 eur za tunu uhlíku.

Tuto daň platí velcí znečišťovatelé, jako jsou elektrárny, tepelárny a podobně.

Co to pro obyvatele znamená?

Česká uhelná komise České republiky rozhodla, že chce dobu uhelnou skončit v roce 2038. Obávám se ale, že díky vysoké ceně emisní povolenky doba uhelná skončí mnohem dříve. Je potřeba se na to připravit. Je finále by to také znamenalo, že zvýšená cena se projeví i na konečné ceně pro Pražana. Ti by platili vysokou cenu za elektrinu a za teplo. Naopak, pokud provedeme investice do infrastruktury podle Klimatického plánu, tak Pražan bude mít udržitelnou cenu energie. Díky úsporám potom zaplatí ještě méně.

Fakta Klimatický plán metropole 2030

Během následujících deseti let má Praha snížit objem produkovaných emisí oxidu uhličitého o 45 % oproti roku 2010. Tomu má pomoci 69 opatření ze čtyř sekcí:

- Udržitelná energetika a budovy
- Udržitelná mobilita
- Cirkulární ekonomika
- Adaptační opatření

Do těchto sekcí spadají především tato témata:

- nahrazení dieslových autobusů DP elektro a bateriovými trolejbusy
- rozvoj „modrozelené infrastruktury“ (zelené střechy, vodní prvky v ulicích)
- recyklace odpadní vody
- zpětné využívání stavebních odpadů
- vznik bioplynové stanice
- výstavba dobíjecí infrastruktury pro elektromobilitu a elektrifikace lodní dopravy
- nákup zelené elektřiny

Hlavní město počítá i se zapojením solárních panelů. Po ukončení jejich životnosti je problém s jejich recyklací a vzniká z nich toxický odpad. Zrovna u nich nelze vnímat jejich využití jako logické, ještě v souvislosti se zavedením cirkulární ekonomiky města, která se snaží o co nejmenší produkci odpadů...

Vývoj jde stále dopředu, je to jasný hlavní proud a také společenská objednávka. Jako u každého vývoje a nových technologií je potřeba jít a nezastavit se. Potřebujete pokrok a ten se budí z nové technologie. Ta, čím víc jde dopředu, tím je levnější, a pak jste schopni tyto věci domýšlet. Ale při takové průmyslové revoluci, která na nás nyní čeká, se také toto stane okrajovým jevem. To znamená, že i toto domyslíme. – Klára Burešová